

Zelfgerapporteerde jeugdcriminaliteit in de periode 1990-2001

M. Kruissink, A.A.M. Essers

Cahier, nr. 2004/1

Samenvatting en conclusies

In dit rapport zijn de omvang en de aard van de door jongeren zelf gerapporteerde criminaliteit beschreven. Als we er vanuit mogen gaan dat de wijzigingen in de methode de vergelijkbaarheid van de recente cijfers met die uit voorgaande jaren niet al te zeer in gevaar gebracht heeft, laat de zelf gerapporteerde jeugdcriminaliteit een stabiel beeld zien.

Het aantal jongeren dat zich bezig zegt te houden met graffiti ligt al jaren rond de 10%. Het aanrichten van vernielingen geeft ook al jaren percentages rond de 10% te zien. Voor winkeldiefstal liggen de percentages al jaren in de buurt van de 7 á 8%. Twee feiten laten een duidelijke stijging zien: zwartrijden en diefstal op school. Zwartrijden is daarmee nog steeds het meest gepleegde delict onder jeugdigen. Het minst gepleegde delict is 'iemand met een mes of ander wapen verwonden'. Feiten die naar eigen zeggen door deze leeftijdsgroep ook relatief weinig gepleegd worden, zijn fietsendiefstal, inbraak en het dragen van een wapen tijdens het uitgaan. Deze delicten zijn in het afgelopen jaar door ongeveer 3% van de jongeren gepleegd. In de meeste gevallen komen delictplegers niet met de politie in contact. Slechts in een paar procent van de gevallen gebeurt dit wel, met als uitzondering de betrokkenheid bij vechtpartijen in het openbaar. Daar zou de politie in 15% van de incidenten achter gekomen zijn.

De relatie met sociaal-demografische kenmerken brengt enkele bekende verbanden opnieuw aan het licht. Meer jongens dan meisjes plegen delicten, hoewel dat niet voor alle feiten opgaat. Zwartrijden, graffiti en winkeldiefstal wordt door jongens en meisjes in gelijke mate gepleegd. Verder komt criminaliteit meer voor onder de wat oudere kinderen dan onder jongere kinderen. In tegenstelling tot geluiden uit de praktijk, blijkt uit dit onderzoek niet dat de gemiddelde leeftijd waarop jongeren met criminaliteit beginnen, steeds lager komt te liggen. Ook wat dit aangaat vertonen de cijfers een zeer stabiel geheel.

Allochtone en autochtone jongeren doen in veel gevallen niet voor elkaar onder als het gaat om het plegen van delicten, zo wijzen de zelfgerapporteerde criminaliteitscijfers uit. Alleen bij zwartrijden en de betrokkenheid bij vechtpartijen in het openbaar scoren allochtonen duidelijk hoger.

Tot slot is de samenhang van delinquentie met een aantal risicofactoren onderzocht. In navolging van de literatuur op dit gebied wordt onderscheid gemaakt naar risicofactoren op individueel niveau (o.a. psychische klachten en slachtofferschap), risicofactoren op het niveau van het gezin (o.a. de aard van de relatie met de ouders, ouderlijk toezicht, gescheiden ouders), risicofactoren op het niveau van school en leeftijdgenoten (schoolprestaties, spijbelen, vrijetijdsbesteding, alcohol- en drugsgebruik) en risicofactoren op het niveau van de omgeving: cultuur, maatschappij en buurt. Nagenoeg al deze factoren bleken ook in dit onderzoek te wijzen op een verhoogd risico om delicten te plegen.